

המילה האחרונה

מרדכי וירשובסקי, בן יחיד, יליד גרמניה, ויולדה אשתו, בת יחידה לילדת גרמניה. היא מוכרחה להגיד תמיד את המילה האחרונה, "אומר הח"כ הידוע בחדות לשונו, אבל היא כמעט תמיד צודקת, וזה שמנעים את חיינו."

הוגרית השנייה של ברהמס, וזו תפס אותי עד אז לא ידעתי דבו וחצי דבר על זה. מאז, זאת תמציתי חיי, בלי שעה אחת מוסיקה ביוני אני לא מרדכי וירשובסקי."

בשנים שחלפו ניסה ללמוד תי אוריות מוסיקליות, ואז, לשמחתי ולדאבוני, התברר לי שאין כקשר בין האוזניים שלי לבין שמי עה מוסיקלית. זה אולי היה ה אושר של חיי, שבמקום ללמוד להיות מוסיקאי מתוסכל, אני אוכל כל חיי ליהנות מהצד השני. בית וירשובסקי יש מכשיר הקיטה סטראופוני מתוצרת יפנית, שבעיני מיקצוענים איננה נחשב מעולה. מה פיתאום משהו מיי צועי? מה, אני בעל כזאת יכול שמיעה?"

"האחד והיחיד, הסמל לרוח אנושות, הוא לודוויג ואן בטהובן זהו הביטוי האנושי הנעלה ביותר המספק ביותר, ושאיני תמיד מגבו דברים חדשים." בפנית חד האורחים ניצב ארון, שבדרך-כ משתמשים בו במקום לאיכסון כות מוסיקליות. אצל וירשובסקי ה עמוס במאות קסטות של יצירי בביצועים שונים ובספרים המג חים, מסבירים ומספרים על י רות מוסיקליות. תקופות במוסי ומוסיקאים שונים.

זרע החורבן של התנועה היה בצ הצטרפותו של שמואל תמיר, בכ לל בשלב מסוים היו 37 אלף מועדים לבחירות פנימיות. ידן היה דמות מושכת, כנראה חיפשנו דרך למשוך אנשים באמצעות אישים כאלו: שימלה לך, קצין תהיה לנו! והנה מתברר שמתחת לשימלה אין אבר, אבל אז זה כבר סיפור אחר."

"האמת היא שלהיות חבר-כנסת זה דבר שאני מאוד אוהב, בכלל פרלמנט צריך אופי מלידה, שיהיה לו יכולת הבעה בעל-פה, סבלנות, יכולת להציג פתרונות בצורה נכונה, ובכלל עוד כמה תכונות שאני בצניעותי הרבה מחד זיק בהן. אני באמת אוהב את מה שאני עושה, ובכלל גם אם אין דבר בטוח בחיים. אני בהחלט הייתי רוצה שיבחרו בי פעם נוספת, אף על פי שלפעמים אני חושב שזה לא תלוי בזה אם אני טוב לבחור או רע לבחור. אם לא, אני אמצא עוד הרבה דברים טובים לעשות."

מוסיקה קלאסית

בשעות הפנאי, המועטות מאוד שיש לו, הוא עסוק בתיגבורת כוחות כדוריו. "כשהייתי בן 16 היה לי חבר שהוריו שמעו מוסיקה. יום אחד באתי אליו הביתה. הוא השמיע לי את הרפסודיה ה-

בורית מול צומת בדרך לים. יום אחד הודעתי לוויולה שאנחנו חייבים לקנות דירה. מספיק להסתובב מדירה לדירה. לקחנו כסף מכל מי שיכולנו, לקחנו הלוואות וקנינו בית ממש בהודמנות. מייד אחרי כן קפצו המחירים, אם היינו מחכים או עד היום היינו גרים בצריף."

הם קנו דירה ברחוב אדוארד ברנשטיין, בתל-אביב, וכמובן: "הדבר הראשון שעשיתי זה לברר מי זה אותו אדוארד ברנשטיין. זה לא לאונרד ברנשטיין ולא אדוארד השלישי, זה סוציאליסט גרמני, אחד המנהיגים הגדולים בי אירופה שמת ב-1931."

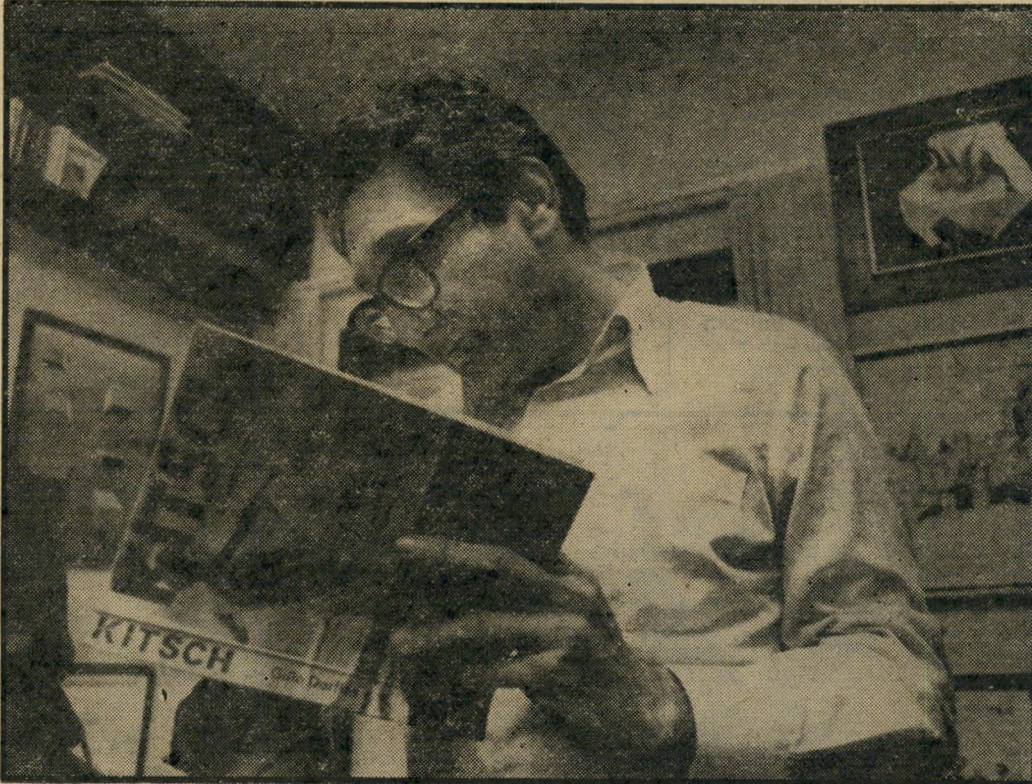
לפוליטיקה נכנס וירשובסקי בזמן מלחמת יום-הכיפורים. "אז הקמנו את שינוי. היה לנו ברור שאנחנו לא תנועת-מחאה, ידענו שבעוד ארבע שנים אנחנו רצים לבחירות."

על שולחן הכתיבה שלו, בדירה הצנועה, מודבקת תמונתו של יגאל ידין, "את זה הדביק הבן שלי, גבי, ואמר לי: תמיד תסתכל עליו ותדע מה אתה לא רוצה להיות". בכלל ד"ש זאת פרשה כאובה,

מורה הצליח להשניא עלי בכוח רב. הם כל הזמן טימטמו אותנו כל היום אברהם מאפו. אז יופי שיש אברהם מאפו, אבל למה לדבר עליו כל כך הרבה? "אני זוכר שיום אחד קמתי ו- אמרתי למורה שלי שאברהם מאפו כותב רע, בעברית עילגת הוא מווייף. בהתחלה קמו נגדי, אחרי כן, כמובן, הבינו שאני צודק. אני זוכר שהדבר שהכי אהבתי היה החופש-הגדול וחופש פסח, זה היה נהדר! לילדים שלי? אני מנסה לחנך אותם שאין ברירה, החברה שלנו דורשת תעודת-בגרות ובית-ספר תיכון זו הדרך הנכונה היחידה להשיג אותה. עובדה, הם השתכחו."

פעילות ציבורית

את בית-הספר סיים ב-1948, ו- התנדב לשירות סדיר. "ידעתי שיש לי כושר הבעה טוב מאוד, אז החלטתי להיות עיתונאי, חיפשתי משהו שיקרב אותי לזה, אז נרשמתי לפקולטה למישפטים. "כש סיים את הלימודים ידע שעורך-דין פרטי הוא לא יהיה. תמיד

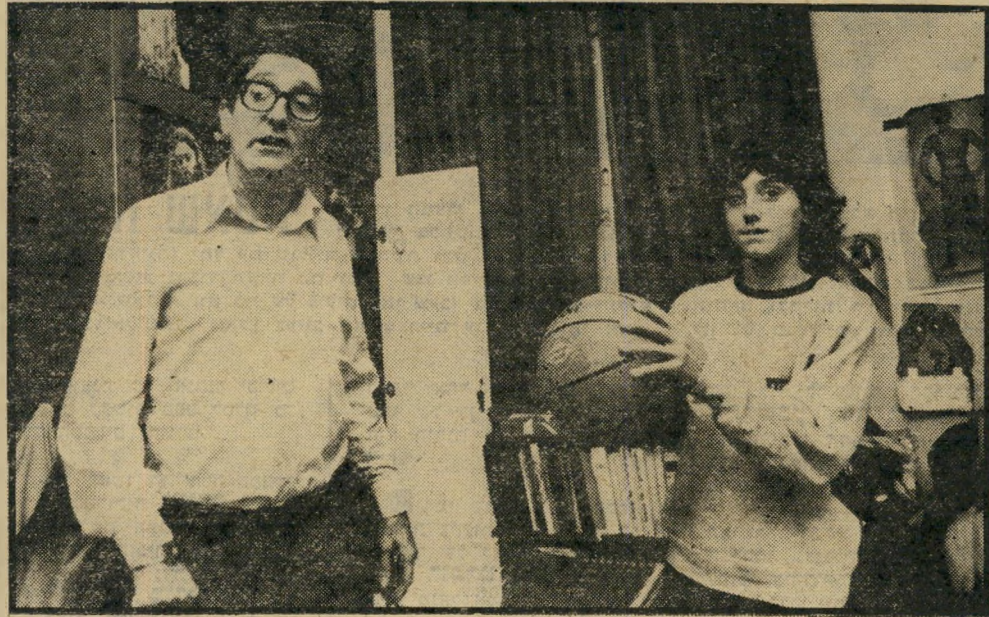

"בבית-הספר טימטמו אותי, סגרו לי את המוח, הרסו לי את תענוגות החיים שבספרות, "אומר הח"כ שקירות חדר-העבודה שלו מכוסים בציוניו אשתו, "לקח לי שנים עד שיצאתי מחטראומה שקוראים לה בית-ספר. עכשיו אני קורא הכל, בלי זה הייתי משול כמת."

קיש

"תתחד מרדכי

בספריה שבחדר-העבודה שלו, יש סיפרי מדע בדיוני, ורות יפה וביוגרפיות. "כל ספר שפת המקור, אם אפשר." אפ למצוא שם גם תעודות-כבוד מניברסיטות זרות שבהן השת והרבה מאוד אנציקלופדיות. " עמים אני משגע את אשתי ומשגעת אותי. אנחנו מתווכחים איזה תאריך לידה של מישוה לל לא חשוב, מתווכחים ומתו חים, עד שאני מזמין טכסי ונ מייד לספריה. אין אצלי דבר שאני לא בטוח במשהו."

שואלים ויולה ומרדכי וירשובסקי זה את זה. הוא טוען: "יש בעיות." היא אומרת: "בטח שיש, כי כשאבא עסוק תמיד בעניינים ברומו של עולם, אז יש שני בנים ולא ארבעה!" בתמונה עם רפי, הכדורסלן, בן ה-13: "אצלנו אין שיוויון, "אומר וירשובסקי האבא, "לאבא לא עונים כמו לחבר. לא הרבצתי, אבל אימתי."

רציתי להיאבק על דברים." הוא מסביר. "חשבתי שפעילות מיקצרת עית-ציבורית היא הדרך הטובה. עכשיו ברור לי שזו היתה טעות." אחת-עשרה שנים הוא עבד כיועץ מישפטי של נציבות-המים. "למעשה יצרתי את חוקי המים." הוא אומר. בין השאר הוזמן לפרו, וגם שם יצר את התשתית לנציבות המים. אחר-כך זכה במיכרז לתפקיד יועץ מישפטי בעיריית תל-אביב. "העבודה היתה הרבה יותר קשה מאשר היום." הוא מספר. בינתיים גישה לוויולה. "היא ממשיכה ייקית, אני לא כל-כך, רק רגיש לדייקנות. אליה נדבקו כל התכונות הטובות של הייקים." ויולה, גם היא בת יחידה להורים יוצאי גרמניה, הכירה את מרדכי עוד בבית-הספר. נולדו להם שני בנים: גבריאל ("גבי"), חייל טירון, ורפי-אל ("רפי"), שהוא, מיקי ברקוביץ של השכונה" כפי שמעיד האב הגאה על בנו בן ה-13.

זרע החורבן

עד גרו בני הוגז בדירה שכורה. למטה היתה משתנה-צי